Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 73. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 18-го КВІТНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 18, 1984 No. 73. VOL. XCI.

В ЕВРОПІ ВІДБУЛАСЬ НАРАДА ЧЛЕНІВ ДЦ УНР

Мюнхен, Західня Німеччина. — В днях 6-10 квітня ц.р. перебували тут голова Уряду Української Народної Республіки проф. д-р Ярослав Рудницький і державний секретар д-р Теодосій В. Онуферко для зустрічі й обговорення поточних справ української політики з Президентом УНР Миколою Лівицьким.

Крім звіту про свою навколосвітню подорож, успіхи в Австралії й на Далекому Сході, д-р Я. Рудницький обговорив „Заяву УНР в справі Патріярхатів" справи IX Сесії УНРади та інші біжучі справи, зокрема заходи Уряду УНР в справі консолідації та координації праці політичних сил української діяспори. Стоячи на основі УНР ,як широкої бази для співпраці діючих політичних сил української діяспори, голова Уряду УНР подав підсумки двох основних напрямних у цьому огляді: його особистих консолідаційних заходів на базі дотеперішних державних українських формацій з 1939 і 1941 років, що увінчалися лише частинним успіхом, а саме включенням представника уряду Карпатської України Августа Штефана в Уряд УНР. Що до львівського Державного правління з червня 1941 року, то заходи в цій справі ще не закінчені. Заходи в справі координації дій політичних партій та організацій, що їх вів і веде голова Української Національної Ради ред. Володимир Біляїв та ресорт внутрішніх справ, звітуватимуться на IX Сесії УН Ради.

Державний секретар і керівник зовнішньої інформації д-р Т. Онуферко інформував Президента та голову Уряду УНР про свої спостереження з нарад та конференцій на терені Европейського парляменту з осідком у Страсбурзі, Франція. Цьогорічні дискусії базувались на центральних проблемах европейської вільної спільноти народів: духовості вільної людини, ролі держави та суспільних формацій, проблем між Сходом і Заходом, кризових меж у психіці европейської людини, націй, їх співвідоншень та призначення. Більшість членів об'єднаної Европи, що сьогодні нараховує 22 европейські держави, формально признає необхідність і категоричну потребу суверенности всіх націй цілої Европи, що мусить бути дійсністю майбутнього. Завдання і праця в напрямі зовнішньої дії Уряду УНР мають обопільне значення.

Президент УНР Лівицький прийняв до відома звіти обох членів Уряду УНР, подав свої завваги та інструкції для дальшої праці на терені Европи та Канади і Америки.

Проголосили XIУ Конґрес Українців Америки

Ню Йорк. — Централя УККА повідомила, що згідно з рішенням його Крайової Ради оформлено діловий комітет для підготовки і переведення XIУ Конгресу Українців Америки, що має відбутись тут, в готелі Валдорф-Асторія, від 23-го до 25-го листопада ц.р. Головою ділового комітету, на пропозицію виконуючого обов'язки президента УККА Ігната Білинського, обрано інж. Евгена Івашкова.

Комітет відбув наради 3-го березня.

В Бразилії створено Допомоговий Комітет

Філядельфія (Ол. Татомир). — До ЗУАДК наспів лист з Бразилії, в якому є повідомлення, що в Куритибі при Хліборобсько-Освітньому Союзі зорганізовано Допомоговий Комітет для розподілу пожертв тамошнім потребуючим українцям. Цей Комітет очолили Ольга Горачук; Ангелина Д. Чечко — секретар.

Вони пишуть, що будуть повідомляти ЗУАДК про висліди своєї праці та присилати списки розділених допомог для евіденції і контролі американських державних чинників. Водночас щиро дякують за „княжий дар в сумі 1,500 дол. для наших людей, потерпілих від повені".

Виставка писанок в Менор коледжі присвячена колишнім студентам

Дженкінтавн, Па. — Річна виставка писанок в Студійному Осередку Української Культури при Менор Джуніор коледжі присвячена цього року колишнім студентам і мистцям майстерні СОУК.

Цього року виставка включатиме праці наступних мистців: Олени Сеник-Куц з Філядельфії; Валєрі Імлєр з Ню Говп; Альберти Р. Ґяндоменіко зі Савтгемптону; Анни Галамай з Філядельфії; Сестри Йосафати Слободян, ЧСВВ, з Факс Чейсу; Олени Бадуляк з Квейкертавну; Христини Бейн з Бристолю і Параскевії Олексюк з Філядельфії.

Виставку можна буде оглянути в СОУК кожного вівтірка, середи і четверга від год. 10:00 вранці до 2:00 по полудні, включно з Днем Матері, 13-го травня. Шкільні групи і інші громадські організації можуть відвідати СОКУ та оглянути виставку. Замовлення можна робити на число телефону (215) 885-2360 екс. 64.

Цю особливу виставку можна було оглядати 8-го і 15-го квітня від год. 10:00 вранці до 4:00 по полудні. Мистці Менору в той час показували писання писанок. Також буде висвітлений фільм Славка Новицького „Писанка".

Виставку завершуватимуть писанки з Києва, Лемківщини, Гуцульщини і Поділля. Кілька сотень писанок творитимуть цю особливу виставку, яка буде відкрита також в неділю 29-го квітня, від полудня до год. 6-ої вечора, в день оглядин коледжу.

Студійний Осередок Української Культури, заснований 1977 року, присвячений збереженню і розповсюджуванню українського народного мистецтва у стейті Пенсильванія. Він включає сталу музейну збірку, архів, українську бібліотеку і відділ академічних студій.

СІ-БІ-СІ ПЕРЕДАВАТИМЕ ФІЛЬМ КУРИЛИКА

Ніяґара Фоллс, Н. Й. — У сам День Воскресіння Христового, в неділю, 22-го квітня, о год. 5:30 по полудні східнього часу, канадська телевізійна сітка Сі-Бі-Сі покаже „Страсті Христові за св. Матвієм" Василя Курилика. Цей півгодинний фільм накручений в Українському музеї Василя Курилика в Ніяґара Фоллс із серії 160 оригінальних картин цього славного українсько-канадського мистця, які там постійно експонуються.

СССР намагається перешкодити в продукції антиракетної зброї ЗСА

Женева, Швайцарія. — Голова американської делеґації на конференції роззброєння, у якій беруть участь 40 країн, Луїс Філдс обвинуватив Совєтський Союз, що він через своїх представників на згаданій конференції, намагається перешкодити, або принаймні зупинити продукцію нової лазерної антиракетної зброї, над якою тепер інтенсивно працюють спеціялісти ЗСА.

Філдс, виступаючи на пленумі конференції і користуючись доказовим матеріялом переданим йому з Пентаґону, натаврував і відкинув совєтські заходи накласти мораторіюм на продукцію цієї зброї, але СССР зробив це тоді, як вже в себе за останню декаду напродукував вистачаючу кількість лазерної зрбої та випробував її не тільки на землі і на морі, але навіть в орбіті від чого ледь-ледь не постраждав американський сателіт в 1978 році.

„Все, що вони хочуть, — заявив голова делеґації ЗСА, — це затримати перевагу у лазерній зброї і тільки з тієї причини совєтська делеґація домагається накладення мораторіюму на продукцію і випробування згаданої зброї". На думку Філдса, Москва хоче добитися переваги в озброєнні в кожному відношенні і тому совєтська преса й інші засоби масової інформації повели лобову атаку на пропозицію президента Роналда Реґена започаткувати досліди над лазерною зброєю в ЗСА, щоб таким чином змінити повітряну оборону ЗСА.

Совєтський делегат Віктор Ізраеліян вже декілька разів домагався заборони продукції і випробування лазерної і хемічної зброї і ця настирлівість, кажуть політичні спостерігачі, вказує власне на приховану ціль Москви і на те, що Совєтський Союз вже достатньо накопичив цієї зброї. В наступному тижні на цій конференції виступить сам віцепрезидент Джордж Буш, який представить учасникам погляд Уряду ЗСА на цю справу.

Повстанці в Нікараґуа плянують створити уряд

Вашінґтон. — Протимарксистські повстанці в Нікараґуа, яких підтримує Америка, здобули в останньому часі помітні перемоги над урядовими, просовєтськими і прокубинськими, військами в околиці кордону з Коста Рікою, на території якої ці повстанці мають свій осідок. В боях повстанці захопили порт Сан Хуан дель Норте на Караїбському морі, і тепер речник повстанців в понеділок, 16-го квітня, заявив, що вони плянують проголосити тимчасовий уряд в екзилі.

Повстанці належать до т.зв. Демократичного революційного руху. На плянованій асамблеї цієї організації, що матиме місце десь у часі перших трьох місяців, — за цей час повстанці сподіваються закріпити як слід свій територіяльний здобуток, — буде обрано президента Нікараґуа в екзилі та буде встановлено дипломатичні зв'язки з деякими країнами, — сказав речник повстанців Роберто Феррей.

Українець кандидує на сенатора в Огайо

Клівленд. — Міський радний міста Клівленду Іван Заяць кандидує із Демократичної партії на стейтового сенатора в Огайо в 24-ій окрузі. Ця округа є густо заселена українцями і є надія, що вони будуть голосувати на свого земляка.

Іван М. Заяць проголосив свою кандидатуру під час відзначування Дня Незалежности і Соборности на місці де він був хрищений, тобто в українській автокефальній православній церкві св. Володимира в Пармі, Огайо.

Перед трьома роками І. Заяць, маючи 30 років, відважився кандидувати на радного міста Клівленду, помимо сильної домінації американців ірляндського роду і ці вибори виграв великою більшістю.

І. М. Заяць закінчив студії ступенем маґістра будівельної інженерії і плянування міст, і, як сам каже, своєю політичною активністю сповняє мрії своїх батьків.

Його батько приїхав до ЗСА у 1923 році з Тернополя та одружився з тут народженою Марією Мельничин. Ціла родина є активна в православній парохії св. Володимира. Діти, завдяки своїй мамі, плекають українські традиції.

І.М. Заяць був головним промовцем на демонстрації, що відбулася у Клівленді 3-го березня. Він закликав до зірвання угоди в Ялті та до привернення самостійности національних республік СССР.

І. Заяць

І. Заяць є активним членом Українського Народного Союзу і Українського Братського Союзу.

Українці зацікавлені у підтримці І. Заяця в його кандидатурі на стейтового сенатора можуть складати пожертви в грошах, які є звільнені від податку і допомагати в передвиборчій кампанії. Датки слід складати на Friends of John Zayac і висилати на адресу: Brian Coleman, 4485 W. 170th St., Cleveland, Ohio 44135.

Громада Чикаґо вітає Іванну Савицьку

Чикаґо (М. Юзефович). — Старанням 28-го Відділу СУА тут відбудеться Літературно-вокальний вечір під назвою „Сантиментальна мандрівка в минуле".

Письменниця Іванна Савицька-Павліш і співачка Христина Карпевич поведуть всіх стежками Лемківщини, Любачівщини, Сокальщини, Львова і Києва, змальовуючи словом і піснею незабутнє минуле і траґічне сучасне.

В програмі п'ять нарисів: „Ци помнеш лемку?", „Там, де ростуть тополі", „Сантиментальна мандрівка по Львову", „Зустіч з Києвом" і „Чосні рожі". Співачка виконає чимало пісень.

Вечір запляновании на вівторок, 15-го травня, і відбудеться він в залі собору свв. Володимира і Ольги о годині 6-ій вечора.

Сен. Д. Мойниген протестує проти „нелеґальних" дій Сі-Ай-Ей в Нікараґуа

Вашінґтон. — Сенатор Деніел П. Мойниген, демократ з Ню Йорку, запротестував проти, на його думку, „нелегальних" дій американської Центральної Розвідчої Аґенції в Нікараґуа, особливо її участи в замінуванні нікараґуанських портів, що у міжнародній інтерпретації вважається блокадою держави і недозволеним актом без виповідження війни, — каже Мойниген.

Щоб надати цій справі більшого розголосу, сен. Д. Мойниген зрезиґнував із заступника голови сенатської Комісії для справ розвідки, обвинувачуючи притому Адміністрацію президента Роналда Реґена за те, що вона не поінформувала згадану комісію про пляни замінування портів Нікараґуа Очевидно, Мойниген залишиться на своєму пості аж до повороту голови цієї комісії сен. Беррі Ґолдвотера, республіканця з Арізони, із його подорожі до Тайвану й інших азійських держав.

Деякі республіканські члени комісії не погоджуються зі становищем сен. Д. Мойнигена, особливо його закидом про брак належного зв'язку між комісією і Білим Домом. Республіканці кажуть що не було специфічної інформації про саме заміновування портів, чим займалися не тільки службовці Сі-Ай-Ей, але також нікараґуанські антикомуністичні повстанці, але загальна інформація про пляни Сі-Ай-Ей в цьому районі Караїбського обширу була подана до відома членам комісії.

Виступаючи на програмі Ей-Бі-Сі „Цього тижня з Дейвидом Брінклі", нюйоркський сенатор не згадував однак чи він зрезиґнував також із членства в самій комісії, бо йшла мова тільки про пост заступника голови. Амбасадор ЗСА до Об'єднаних Націй Джін Киркпатрик і колишній державний секретар Генрі Кіссінджер обороняють становище Адміністрації кажучи, що допомагаючи центральноамериканським державам самим боронитись перед наступом марксистів, ЗСА тим самим оминають головного зудару з комунізмом в Центальній Америці і висилці туди американського війська. Також президент Р. Реґен сильно атакував прокомуністичний уряд сандіністської хунти в Нікараґуа, який, на його думку, спільно з Кубою займається експортом революції до інших демократичних країн в Центральній Америці.

У СВІТІ

В НЕДІЛЮ, 15-ГО КВІТНЯ, відбувалися вибори до парляменту в Ірані, де панує аятолла Хомейні. До парляменту вибрано 270 членів — тих „представників народу", які мають стати на місце парляментаристів, обраних у році 1979, після іранської революції, яка звалила владу шаха. Хоч вислідів виборів ще не буде яких 10 днів, то чужинецькі обсерватори передбачають, що найбільше місць у парляменті, який носить назву Ісламської консультативної асамблеї, здобуде приурядова партія, що зветься Ісламською республіканською партією. Опозиційні групи в Ірані, керівники яких перебувають або в підпіллі, або на вигнанні, видали заклик до населення бойкотувати вибори, або нищити бальоти, але з офіційних кіл Теграну, є вістки, що вибори „пройшли з успіхом і з великою участю виборців".

ЦЕ ВЖЕ ТРИВАЄ півтора року, що ЗСА визначили амбасадора до Польщі, але польський уряд ще не вирішив, що з Джаном Д. Скенланом робити, прийняти його чи ні? Сам Скенлон є професійним дипломатом з чималим досвідом у східньоевропейських справах. В останньому часі є, проте, познаки, що поляки дещо послабили своє насторожене становище до ЗСА і мають дозволити амбасадорові нарешті обійняти його пост у Варшаві. Польща сподівається цим вчинком повернути собі статус „найбільш упривілейованої країни" для торгівлі з Америкою. Також польський уряд зацікавлений у тому, щоб Польщу знову прийняли в члени Міжнародного валютного фонду, а це не може статися, якщо американського амбасадора все ще не буде в Польщі. В загальному ж спостерігається значне „потепління" в американсько-польських стосунках.

У ЧІЛЕ СПОДІВАЮТЬСЯ, що генерал Авґусто Піночет помилує чотирьох противників його режиму, які, втікаючи від переслідування поліцією, перелізли через високий мур до резиденції папського нунція Анджельо Содано в Сант-яґо в січні цього року і там переховуються до сьогодні. Папа Іван Павло II вже звертався особисто з проханням до Піночета звільнити двох жінок і двох чоловіків від судової відповідальности і дозволити їм виїхати поза кордони країни, але ген. Піночет досі на таке не погоджувався , що ще більш загострювало і так напружені відносини поміж ним і Римом. Тепер все це має змінитися, а покращання відносин в країні поміж урядом і Католицькою Церквою дасть Піночетові можливість зайнятися більш важливими справами — боротьбою з підривною діяльністю, яку ведуть ліві елементи під вивіскою „демократії".

ДО ПЕРШОГО НЕЗАДОВОЛЕННЯ Америкою в Ізраїлі — до небажання Роналда Реґена перенести американську амбасаду з Тель Авіву до Єрусалиму, добавилися ще дві інші, які названо „двома додатковими терновими колючками" в стосунках ЗСА-Ізраїль. Єрусалим зробив відкриття під кінець березня, що члени Американських спеціяльних сил приєдналися таємно до йорданських вояків і перевели 10-денні військові вправи на півночі Йорданії. Ця військова спільна американсько-йорданська акція закодовано звалася „Хитрий лис" і була подумана на те, щоб перевірити можливості співпраці ЗСА-Йорданія в тренуванні йорданських сил швидкого розгортання. Ізраїльці є проти створення такої спеціяльної бриґади, яка б значно посилила Йорданію військово, чого в жадному разі не хоче Єрусалим. Але не тільки сам „зміст", але й „мелодія" з американського боку була найбільш неприємна для Ізраїля, — кажуть у Ізраїлі, згідно з реляціями журналу „Нюзвік" з 16-го квітня цього року. Справа в тому, що Ізраїля ніхто з американського боку не повідомив заздалегідь про спільні маневри американців і йорданців, хоч про такі „наперед-давані" повідомлення Ізраїль домовлявся з Америкою вже протягом цілого року. Після докладної перевірки в цій справі й загальних доходжень у Вашінґтоні, ізраїльцям став відомий ще один факт: Ізраїль довідався, що американські „Зелені берети", славна військова одиниця морської піхоти, вже рік тому брала участь у подібних секретних маневрах з йорданськими військовими силами. На офіційне запитання до Державного департаменту, що це все означає, Ізраїль дістав відповідь, що їх повідомити „просто забули", — пише „Нюзвік".

ПРЕЗИДЕНТ Р. РЕҐЕН ДОМАГАЄТЬСЯ ЛІКВІДАЦІЇ ХЕМІЧНОЇ ЗБРОЇ

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен заявив кореспондентам в понеділок, 16-го квітня, що він старатиметься спільно із совєтськими лідерам , добитись заборони хемічної зброї в світі і тим самим взагалі виелімінувати можливість хемічної війни в майбутньому.

В цій справі до Женеви відлетів вже віцепрезидент Джордж Буш, який повіз із собою прелімінарний плян заборони продукції хемічної зброї, а крім того він, під час свого виступу на роззброєневій конференції, у якій беруть участь представники 40 націй, з'ясує докладно позицію З'єднаних Стейтів Америки до цієї справи, яка вже раніше була узгіднена з президентом Р. Реґеном, державним секретарем Джорджом Шулцом, секретарем Департаменту оборони Каспаром Вайнберґером та іншими членама кабінету.

Очевидно, принаймні у початковій стадії, заходи Уряду ЗСА не матимуть великого успіху, — кажуть політичні спостерігачі, — бо Совєтський Союз ставиться із застереженням до всіх пропозицій Вашінґтону. Щодо заборони хемічної зброї, то на цю тему вже появилася стаття в „Ізвєстіях", органі Верховної Ради СССР, у якій американську ініціятиву називається „ще одним пропаґандивним трюком", бо, мовляв, в дійсності Америка приготовляється не тільки до нуклеарної, але також до хемічної війни.

Коротко перед тим, тобто 4-го квітня ц.р., коли Р. Реґен заповів, що вишле до Женеви віцепрезидента Буша, совєтське пресове аґентство ТАСС засудило цей плян, назвало його „підступною брехнею" і заповіло, що вкоротці подасть скільки ЗСА продукують хемічної зброї і для якої цілі.

Але, не зважаючи на совєтську стриманість і пропаґанду проти ЗСА, Р. Реґен не зрезиґнував із свого пляну добитися заборони хемічної зброї, тимбільше, що вона (хемічна зброя) показалась страхітливою у своїх наслідках під час застосування її у війні між Іраком і Іраном.

Роззброєнева комісія вже обговорює справу заборони хемічної зброї принаймні кілька років, але жадна з країн, а головно великодержави не припинили продукувати цю страхітливу зброю. ЗСА, щоб не залишатись позаду і не бути заскоченими цією зброєю, також продукують нові види хемікалій, але, як заявив Президент, вони готові знищити усі запаси хемічної зброї, якщо буде підписаний в тій справі відповідний договір й інші держави світу, включно з СССР, зроблять це саме. Президент Р. Реґен надіється, що місія Буша, не зважаючи на стриманість комуністичних держав, буде успішною, або принаймні започаткує серйозну дискусію між державами на вищому рівні.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОР ФРЕНК ЛОТЕНБЕРҐ, демократ з Ню Джерзі, повернувшись з подорожі до Ель Сальвадору заявив, що Уряд З'єднаних Стейтів Америки мусить пов'язати дальшу допомогу для тієї країни з пошануванням прав людини і вимогою, щоб тамошній уряд полаґодив і вияснив справу вбивства американських громадян. Лотенберґ зустрінувся коротко з кореспондентами на летовищі ЛяҐвардія в Ню Йорку після приїзду з Ель Сальвадору і обіцяв, що зробить все, що буде в його силі, щоб пов'язати американську військову й економічну допомогу з людськими правами і дотримуванням зобов'язань тамошнього уряду у відношенні до ЗСА. Він, однак, оптимістично оцінює загальну ситуацію в цій центральноамериканській країні і каже, що народ в більшості підтримує леґальний уряд.

СЕНАТОР ҐЕРІ ГАРТ переміг Волтера Мондейла в Арізоні і здобув там 47 відсотків голосів та 17 з усіх 33 делеґатів. Мондейл здобув 39 відсотків голосів і 15 делеґатів, а Джессі Джексон 9 відсотків і тільки одного делеґата. Залишилося ще до Конвенції Демократичної партії 20 стейтів, у яких відбудуться передвибори чи кокуси для вибору делеґатів. Починаючи від 18-го квітня передвибори чи кокуси відбудуться в таких стейтах: 18-го квітня в Мізурі (86 делеґатів), 24-го у Вермонті (17), 25-го Юта (27), 1-го травня в Дистрикті Колюмбія і Теннесі (19 і 76), 5-го травня в Тексасі і Луїзіяні (200 і 69), 7-го в Кольорадо (51), 8-го в Індіяні, Північній Каролайні, Мериленді, Огайо (88, 88, 74, і 175), 15-го в Небрасці і Ореґоні (30 і 50), 24-го в Айдаго (22), 5-го червня в Каліфорнії, Ню Джерзі, Ню Мексіко, Південній Дакоті і Західній Вірджінії (345, 122, 28, 19 і 44 делеґати). Очевидно, що тяжко передбачити, хто і в яких стейтах здобуде більшість делеґатів і вищий відсток голосів, але загально передбачають, що В. Мондейл ще до Конвенції здобуде потрібну кількість делеґатів, 1,967, щоб бути номінованим у першому голосуванні.

ПОЛІЦІЯ В НЮ ЙОРКУ, відкрила в неділю, 15-го квітня, у дільниці Бруклину масовий, мабуть організований і пов'язаний, як загально здогадуються, з наркотиками морд 10-ох осіб. Усі жертви — три жінки і семеро дітей різного віку, були вбиті пострілами з пістолі в голову. Залишилась в живих тільки дворічна дівчинка, яка під час масакри заховалась під накривало, так, що її присутности не помітили вбивники. Поліція покищо тільки здогадується, але не має ще достатніх доказів, що вбивство могли доконати торгівці наркотиками, але яке відношення мала вимордувана родина ніхто не знає. Ведеться інтенсивне слідство в цій справі, а поліційні чинники і ФБІ шукають мотивів вбивства. Поліційні службовці, які перші побачили це масове вбивство заявили, що такого явища вони вже давно не переживали. Помешкання виглядало як музей воскових мумій: деякі застрелені залишились в сидячій позиції на фотелях і канапі, інші були оперті на хатні предмети, а троє дітей, тримаючись руками, були сперті на телевізор.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ Едвард Кач знову виступив публічно проти негритянського проповідника Джессі Джексона, одного з кандидатів на президента Демократичної партії, закидаючи йому расизм і упередження до великої жидівської групи в ЗСА. Почалося з того, що Джексон відмовився засудити виступ лідера чорних мусулман Луїса Фарракана, який нібито мав назвати Адольфа Гітлера „великою людиною не для чужинців, але для німців, яких він підняв на відповідну височину, а німецьку економіку відбудував на протязі кількох років". Очевидно, жидівська група засудила Фарракана і вимагала від Джексона, щоб він зробив це саме та відсепарувався від співпраці з ним. Джексон відмовився це зробити і на нього посипались масові обвинувачення. Кач думає, що тут не йдеться про особу, бо таке обвинувачення він висунув би проти Волтера Мондейла і Ґері Гарта, якщо б вони допустились подібної помилки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Однопартійний Конґрес

Перш усього треба ствердити, що Український Конґресовий Комітет проголосив дату XIV Конґресу Українців Америки без найменшого порозуміння і згоди з Українською Американською Координаційною Радою. Тому, коли у тому комунікаті УККА є твердження, що ,,для полагодження спору в українській громаді в ЗСА пороблено усі можливі заходи і ведуться переговори на базі статуту УККА — то це штудерні фрази, які не відповідають правді. Ще перед IV СКВУ і перетворенням Комітету за Правопорядок в УККА в Українську Американську Координаційну Раду у тодішніх переговорах про ліквідацію спору в громаді названий Комітет зголосив плятформу порозуміння: створити спільну статутову комісію для перевірки і частинної зміни існуючого статуту, щоби не повторилася історія з XIII Конґресом, і щоби створити спільну підготовчу комісію для скликання спільного XIV Конґресу. На IV СКВУ прийнято УАКРаду, як другу рівнорядну централю українців Америки. Коли лідери УККА і УАКРади склали заяви, що будуть змагати до ліквідації конфлікту всередині американсько-української громади і, зокрема, голова УАКРади заявив що він готов ,,завтра" приступити до переговорів про згоду та виявить стільки доброї волі, скільки виявить її друга сторона, то — здавалося, наступила краща коньюнктура для ліквідації конфлікту. Скликування XIV Конґресу без порозуміння з УАКРадою загирює цю кращу коньюнктуру, бо виявляє злу волю УККА.

Згадувана в комунікаті УККА співпраця у спільному відзначенні 20-річчя відкриття пам'ятника Шевченкові у Вашінґтоні мала на цілі зробити перший крок до відпруження атмосфери. Але спільний виступ на маніфестації у Вашінґтоні не має нічого спільного із справжньою ліквідацією конфлікту, бо такою ліквідацією було б саме скликання XIV Конґресу на базі не старого, а перевіреного нового статуту та на базі спільної підготови Конґресу. Позитивним вислідом такого XIV Конґресу було б не механічне, а органічне об'єднання, при чому предметом переговорів була б проблема, чи залишити давню назву УККА, чи прийняти дещо змінену назву саме для заманіфестування ліквідації внутрішньої кризи в громаді. Однак від IV СКВУ не було ні одного засідання у справі ліквідації конфлікту. Проголошення верхівкою УККА XIV Конґресу заскакує УАКРаду і ставить її перед доконаний факт, якого вона не може апробувати. Бо сам факт такого одностороннього скликування Конґресу з винаймом уже залі і вибором підготовчого комітету тільки з-посеред членів теперішньої однопартійної верхівки УККА — це заперечення доброї волі, це образливий виклик на адресу УАКРади і наявне ствердження, що ця теперішня однопартійна верхівка УККА не бажає собі ліквідації конфлікту і що вигідна їй існуюча ситуація з незаконним опануванням УККА.

Заява у комунікаті УККА, що до участи в XIV у Конґресі ,,будуть запрошені також ті, які не вийшли з членства в УККА після XIII Конґресу у Філядельфії, хоч їх представники не беруть участи в праці керівних органів УККА" — це повторення давньої доктрини ОУН з-перед поверх півсторіччя: ,,приходьте до нас, слухайте нас, а буде згода". Відродження такої доктрини у 80-их роках XX сторіччя в Америці — трохи дивне і трохи смішне. Конфлікт у громаді і створення УАКРади постали саме тому, що опозиція — навіть ті установи й організації, які покищо проголосили ,,невтральність" — відкинули принцип монопартійної зверхности та боронять принципу плюралітету громади. А коли комунікат УККА покликається на свій статут, на базі якого має відбутися XIV Конґрес, на який вони, керівники УККА, ласкаво ,,запросять" — можна догадатися — членів УАКРади, то саме ввесь конфлікт настав тому, що всі ті, які вийшли із залі нарад XIII Конґресу вважали що його організатори і керівники поламали існуючий статут. Чи в цій ситуації хтось з опозиції прийме таке ,,запрошення"? Це буде однопартійний конґрес.

Усі речі роблять люди. У комунікаті УККА названо членів підготовчого комітету, тобто того гурту осіб, які мають підготовити, зорганізувати XIV Конґрес. Найвидатніші в ньому постаті відіграли найсумнішу ролю XIII Конґресу. Самі їхні прізвища символізують не бажання згоди і єдности, а злонаміреностi і незгоди.

Цілий той комунікат УККА — документ злої волі. Це документ заперечення діючого президента УККА, що він змагатиме до згоди. Це черговий документ, що коли УАКРада готова ,,завтра" приступити до переговорів про зустріч двох централь посередині дороги, то УАКРада не має контраґента, бо той контраґент далі визнає гасло ,,слухайте нас, а буде згода".

Іван Кедрин

НАЦІОНАЛІЗМ КОЛИСЬ І ТЕПЕР

Поняття націоналізму дуже широке. Його дефініція в різних енциклопедичних словниках різна. І його прояви колись і тепер дуже різні, різні в різних країнах світу і різні в українській громаді. Дехто рахує народження українського націоналізму від появи в 1900 році друком у Львові промови Миколи Міхновського п. з. ,,Самостійна Україна". Але вже на п'ять років раніше появилася книжка ,,Україна Ірредента" Юліяна Бачинського, члена Радикальної партії, якого большевики заслали у 1924 році, і слух за ним загинув. Але, мабуть, найбільшу правду мають ті дослідники української політичної думки, які вважають, що батьком українського націоналізму був Тарас Шевченко, бо його ,,Заповіт", що його Шевченко написав у грудні 1845 року, закликав ,,вставайте, кайдани порвіте" і тим своїм віршем у 24 рядках надхнув раніший хуторянський патріотизм динамізмом, прикметним саме націоналізмові.

Але в роках визвольної війни-революції 1917-21, коли Шевченковий ,,Заповіт" співали в наддніпрянській Україні, як національний гимн, не тільки ,,модним", але й загальнопанівним був соціялізм, а не націоналізм. Немає кращого доказу на це твердження, як текст 4-го Універсалу: 4-ий Універсал закінчив процес дозрівання української політичної думки державницьким самовизначенням України, але орудував соціялістичною, а не націоналістичною філософією, пропаґуючи пацифізм, заступаючи реґулярну армію народною міліцією та заступаючи демократичну економічну систему з вільною ініціятивою, вільним суперництвом у промислі і торгівлі — економікою під державною контролею і державним керівництвом. Націоналізм, як ідеологічна течія постав у 1920-их роках на Західній Україні, як логічна реакція проти політики національної асиміляції в Польщі і як протест проти признання Радою амбасадорів, як орган Найвищої Ради, Галичини Польщ.

Приблизно у тому часі виринув теж націоналізм у Німеччині й Італії у протесті проти драконських постанов Версальського договору. Переможці у Першій світовій війні перетягли струну і не тільки покарали переможених територіяльними втратами та зруйнували їх економіку величезними ,,репараціями", але й порушили національну честь і гордість переможених німців і італійців. Внутрішній хаос у Німеччині й Італії після Першої світової війни, який виявив слабість тамошньої демократії, причинився у вирішній мірі до перемоги італійського фашизму й німецького націонал-соціялізму. Інша річ, що самі німці, які в леґальних парляментарних виборах у 1933 році дали перемогу націонал-соціялістичній партії (заснований на шість років раніше) Гітлера, який дістав місію створення нового уряду від тодішнього президента Німеччини Гінденбурґа — в масі не читали Гітлерового ,,Майн Кампфу", не розуміли його і не передбачали, що новий німецький канцлер, який прийме титул ,,фюрера" — диктатора доведе світ і в остаточному наслідку саму Німеччину до катастрофи.

Але було зрозумілим і логічним явищем, що на український націоналізм того часу мусів мати вплив отой західній націоналізм з його тоталітарним устроєм і його методикою, що нав'язувала до макіявеллівської доктрини ,,ціль освячує засоби" та до німецьких філософів Ніцше й Шопенгавера, що ними захоплювався Гітлер. Українці мали ворогів, які окупували Україну проти волі автохтонного народу й правили там на шкоду українського народу. Тому націоналістична течія, яка оформилась і зорганізувалась напереломі січня-лютого 1929 року на першому конституючому конґресі ОУН у Відні, прийняла ту екстремну радикальну філософію, яку схоплював ,,Декалог українського націоналізму".

Проте вже тоді, на переломі 1920-их і 30 років проповідувані ОУН гасла і її методика діяльности по-

Закінчення на ст. 4.

Ол. Шпилька

Наперекір традиції

Вістка про цьогорічне спільне святкування Великодня насторожила частину української громади нашого міста. Людям цікаво: хто це змінив календар, що православні з католиками знову разом святкують?

Найбільш підозрінь падає на Митрополита Мстислава, що це він, після зустрічі із католицьким Митрополитом Стефаном, таке затіяв. Інші переконують, що ідея поєднання із католиками розпочалася років двадцять тому, коли православний Владика відвідав Рим.

На доводи деяких патріярхальників — зміна цьогорічного календаря є ділом Римської курії у намірі послаблення патріярхального руху, і щоб він, мовляв, загубив орієнтацію; це католицька сторона, кажуть, перенесла свята на старий православний календар, щоб з'єднати всіх українців під владою Папи Римського, після чого усіх разом повернуть до нового григоріянського стилю.

Розпитують необізнані: ,,Що це мало б означати і куди воно веде? Навіщо разом святкувати, коли вже звикли до окремих подвійних свят? Кому це перешкоджало і хто крутить календарем, як циган сонцем?.. Що я можу їм пояснити? — Я, кажу, у Совєтському Союзі виростав і в церковних канонах не тямлю, але коли, сказати б, ,,ходить о стислість", то я приєднуюся до прихильників окремих і подвійних святкувань. Таке ж добро для всіх: свята по-новому, ствята по-старому. У одних піст, а в інших розговляються і запрошують на свячене. Вміжчасі і ваш піст закінчується, і знову — розговляєшся. Тут би й третій календар придався! Замість цього хтось все на один день переводить! Злість бере! І — грішить даремно чоловік.

Кажуть прихильники об'єднаних свят: ось тисячоліття підходить і треба спільно його відзначити; тисячоліття справді належало б спільно, бо, хто знає, чи до наступного ювілею дочекаємося. Але щорічні свята — справа інша. Тут вже іншими канонами, сказати б, треба послуговуватись і на практичну сторону потрібно дивитися, щоб ось створений у нашій громаді комітет звернувся до місцевих парафій не міняти стилів і святкувань, як належить — католики по-новому, а православні із прихильниками патріярхату й старокалендарниками — по-старому. Дехто переконує, що справа передрішена і цьогорічні великодні святкування, не зважаючи на всі протести, відбуватимуться в один день 22-го квітня.

Ми їм відповідаємо: це нас не стосується, одначе це не означає, що ми не приймаємо запрошень на свята, не зважаючи на дату...

І. Боднарук

З ПРИВОДУ 275—РІЧЧЯ БИТВИ ПІД ПОЛТАВОЮ

Цього року минає 275 літ від програної битви під Полтавою і смерти гетьмана Івана Мазепи. Дня 9-го липня 1709 року під Полтавою прийшла катастрофа, яка вирішила долю України ще й по нинішній день. Українську і шведську армію розбив цар Петро І.

Дня 3-го квітня 1707 року на воєнній нараді в Жовкві цар наказав реорганізацію козацької армії, що в дійсності означало початок ліквідації Гетьманщини, а при цьому домагався, щоб Мазепа повернув Польщі Правобережну Україну. Петро І був союзником польського короля Августа II. Обидва ці монархи під час турецької війни зустрілися в Раві Руській і там рішили напасти на молодого шведського короля Карла XII. Після смерти Карла XI вступив на шведський престіл його 15-літній син Карло XII. Сусіди думали використати те, що на шведському троні сидить недосвідчений юнак, і поділитися його землями. Польський і саксонський король Август II змовився з данським королем Фридрихом IV та царем Петром І та почали із Швецією т. зв. північну війну. Але союзники дуже помилилися. Карло XII побив насамперед данське військо, потім росіян над Нарвою, а опісля зайняв Польщу й приневолив поляків скинути Августа II й вибрати нового короля, Станислава Лещинського. Під час північної війни і наш Мазепа заключив союз із Карлом XII, щоб визволити Україну з російської неволі.

Зараз після злуки України з Москвою в Переяславському договорі царі почали всякими насильствами відбирати права нашому народові та касувати автономію, застережену Україні в Переяславі. Тому гетьман Мазепа рішив порвати з Москвою. Він слідкував пильно за успіхами Карла XII, який, побивши данців, саксонців і поляків ішов війною на Москву через Польщу й Литву. Коли ж шведи наблизилися до кордонів України, Мазепа 5-го червня 1709 року прибув до шведського табору з козацьким військом. В договорі Мазепи з Карлом сказано: ,,Україна обидвох боків Дніпра з військом запорізьким і народом українським має бути навіки свобідна від усякого чужоволодіння". Коли Мазепа збагнув, що Петро І хоче ліквідувати Гетьманщину, рішив получитися з могутньою тоді Швецією, ворогом Варшави й Москви, щоб забезпечити майбутнє українського народу. Росіяни, відступаючи перед шведами, палили й нищили за собою усе. Тому Карло влітку 1708 року, замість іти на Москву, повернув свій похід на Україну, бо наближалася зима, і король хотів забезпечитися харчами.

Шведи облягли Полтаву і 8-го липня 1709 року почався бій. Тим часом цар скріпив свої сили, а Мазепа не міг дати Карлові великої допомоги, бо козацькі війська були в більшості на землях зайнятих росіянами. Дня 10-го липня бої закінчилися катастрофою для українців і шведів. Хоробрий шведський король, об'їжджаючи фронт, занадто наблизився до російських окопів і був ранений у ногу. Через те останнього дня битви він не міг сам командувати й передав командування одному з генералів, а той наробив багато помилок. Щоб підбадьорити своїх вояків, король велів себе нести на ношах перед військом. Незабаром убито його коня, а шведи думали, що король згинув і почали втікати. Ця битва вирішила на довгі століття долю України, а Швеція перестала бути потугою. Карло й Мазепа мусіли шукати рятунку на турецькій території й того ж року помер з горя у Бендерах у Молдавії наш гетьман.

Коли Мазепа перейшов до шведів, залишив в Батурині сильну залогу, тому російські війська не могли здобути гетьманської столиці. Але знайшовся зрадник Ніс, що тайним коридором увів ворога в місто. Росіяни зруйнували Батурин, а оборонців міста віддали на страшні муки. Упадок столиці сильно ослабив впливи Мазепи й багато його прихильників перейшли тоді на бік царя. Дня 20-го листопада 1709 року цар наказав стяти голову Дмитрові Чечелеві, геройському оборонцеві Батурина. Його спершу страшно мучили, четвертували, а вкінці у Глухові стяли голову.

Гетьманування І. Мазепи припадає на дуже ускладнені часи, коли Україна стає тереном воєнних операцій, а козацька армія авангардом у походах проти Туреччини в політичних плянах Москви й Польщі. Беручи до уваги тодішні суворі й критичні обставини, треба признати, що державницькі здібності й дипломатичний хист Мазепи були подиву гідні, хоч і закінчилися вони поразкою. Поразка українських і шведських військ під Полтавою 1709 року знищила всі пляни великого гетьмана. На Україні Петро І звелів духовенству щороку проклинати пам'ять Мазепи, як ,,зрадника", хоч він побудував багато церков і був великим покровителем української культури. Коли повідомили його, що Карло змінив свій плян і йде на Україну, гетьман мав сказати до Орлика: ,,Чорт несе його сюди, всі мої пляни зруйнує і притягне за собою російське військо в глиб України, на її руїну й нашу загибель! ,,Найкраще ілюструє патріотизм Мазепи та любов до свого народу його власний вірш ,,Дума іли пісня", з якого уривок наводимо:

Озьмітеся всі за руки,
Не допустіть горкой
муки
Матці своєй більш
терпіти!
Нуте врагов, нуте бити!
Самопали набивайте,
Острих шабель
добувайте,
І за віру хоч умріте
І вольностей бороніте!

Нехай вічна буде слава,
Же през шаблю маєм
права.
През незгоду всі
пропали,
Самі себе звоювали.

Був Мазепа найрозумнішим політиком XVII сторіччя, дипломатом, щедрим меценатом науки й культури, останнім самостійним гетьманом усієї України. Крім інших чеснот, мав ще одну: підтримував науку. Розбудував Київську Академію, відновив Братський манастир, прикрасив і збагатив його бібліотекою та рідкісними рукописами. А проте цього основника Академії, численних церков та гуманних установ проклинали щороку з наказу Москви в першу неділю Великого посту!

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

...,,ЩОБ РОЗКОШУВАТИСЯ ЧИТАННЯМ „КАЛИНОВОГО МОСТУ"...

Читання ,,Калинового мосту" я розклав на кільканадцять днів, кожний раз малу частину, щоб можна було з приємністю й увагою розкошуватися читанням.

Автор дуже гарно, щиро, одверто й вірно та докладно описав і зобразив у цих споминах пережиті наші молоді літа. Пишу ,,наші", бо я пережив те саме, хоч кілька років раніше в своєму рідному Тернополі, часи молодости, часи гімназійних років і воєнних подій. Читаючи спогади автора, пригадувалося мені багато подібного з мого життя.

Автор зробив добре діло, що списав усе те. Це корисне доповнення до реґіональних видань, це неначе ілюстрації, які оживлюють сухі описи.

Роман Миколаєвич,
Гайд Парк, Масс.

ПРИЗНАННЯ І ПОДЯКА

Хочу висловитися з приводу симфонічного концерту, влаштованого 1-го квітня ц.р., з нагоди 90-річчя Українського Народного Союзу.

На мою думку, проєкт влаштовання концерту того типу і такого рівня — приклад вартий наслідування. Перше виконання на американському терені широкорозбудованих творів Станислава Людкевича, Бориса Лятошинського і Юрія Фіяли, трьох провідних українських композиторів XX сторіччя, це подія першорядної культурно-історичної ваги.

Дириґентові Володимирові Колесникові, піяністці Лідії Артимів, членам хору й оркестри, як теж Екзекутиві УНС та всім тим, хто причинився до організації згаданого концерту належиться високе признання і подяка.

Василь Витвицький
Ґлен Спей, Н.Й.

Мирон Утриско

ЕДМОНТОН — КЛАПТИК УКРАЇНИ В КАНАДІ

I.

Не раз бував я вже в східній Канаді, головно в Торонто, але досі не складалося якось бути в західній Канаді, хоч як цього я бажав. Але враз трапилася нагода: едмонтонські бойки запросили мене на свої збори. З Філядельфії відлетів я літаком ,,Норт-Вест Орієнт" до Міннеаполісу, де пересів на літак, що прилетів з Чикаґо і після понад чотиригодинного лету я був в Едмонтоні, столиці Альберти. Там з уваги на зміну часу, треба було переставити годинники на дві години наперед. На летовищі очікував мене голова відділу Т-ва Бойківщина М. Британ. Після одногодинної їзди автом ми заїхали до його дому, де я замешкав на час мого перебування в Едмонтоні.

Свої оглядини Едмонтону почав я з відвідин редакції тижневика ,,Українські Вісті". Там останньо зайшли зміни. На місці довголітнього редактора о. митрата М. Сопуляка який захворів і є в лікарні, редакцію провадить Христина Шерман при допомозі Ю. Левицького, сина відомого маляра і графіка Мирона Левицького. Досі ,,Українські Вісті" виходили у більшому форматі і друком. Тепер перейшли на офсет і меншу форму, таку саму, як тижневик ,,Шлях" у Філядельфії. У друкарні, що приміщена в сутеринах, ще працюють на лінотипах, друкують книжки та виконують інші друкарські замовлення. Редакторка Х. Шерман перевела зі мною інтерв'ю, щоб, опісля, помістити його в ,,Українських Вістях". Майже навпроти приміщення цієї газети є український комуністичний дім. З черги я відвідав Альбертський університет. В просторих його будинках розміщені різні університетські відділи. В одному з них находиться Канадський Інститут Українських Студій, що був головною метою моїх оглядин. В численних кімнатах знаходяться викладові залі, бібліотеки, та різні технічні влаштування для студентів. Викладачі д-р А. Горняткевич, син відомого мистця та науковця бл. п. Д. Горняткевича, та проф. Б. Медвідський показували всі приміщення Інституту, зокрема кімнату, де є закаталоговані різні відеокасетки, дієфільми, ,,тейпи", платівки, фотографічні записи та інші електронічні апарати, якими користуються студенти. В будинках університету дуже часто чути чужі мови; китайську, французьку, німецьку, італійську та різні слов'янські мови. В бібліотечних збірках є навіть рідкісні видання. Д-р А. Горняткевич показував мені ,,Атляс бойківських говорів", якого я досі не міг придбати, мимо шукань в Польщі, де він виданий. Є там також нова книжка ,,Бойківщина", що вийшла минулого року в Києві. Крім наукових совєтських видань зустрічається теж їхні пропаґандивні видання. Вважаю, що заряд бібліотеки повинен уважати, які видання спроваджує із Совєтського Союзу, бо студенти, не хотячи, можуть затруюватись комуністичною пропаґандою. Попала мені в руки газета ,,Студенти" яку видає в Канаді СУСК, на її сторінках завважується дещо ліберальні напрямки. Вже від довшого часу отримую ,,Бюлетень", що його видає Канадський Інститут Українських Студій. В ньому докладно інформується про працю Інституту, про різні конференції, наради, наукові доповіді. Інститут вимінюється доповідачами з іншими університетами і українськими науковими установами. До цього Інституту висилаю постійно ,,Літопис Бойківщини". В університеті викладається 14 предметів українською мовою.

Після перекуски в університетській харчівні я склав візиту президентові СКВУ адвокатові Петрові Саварину, відомому громадському і пластовому діячеві, якого знав з Пласту. Він був головою Т-ва Бизнесменів і головою Канадської Фундації Українських Студій, що її останньо перенесено до Британської Колюмбії, є канцлером Альбертського університету та довголітнім головою пластової Станиці в Едмонтоні. Він теж був ініціятором і промотором закупівлі пластового дому в 1971 році за 75,000 долярів. Є це гарний просторий будинок з великою загородженою площею. У довшій цікавій розмові з адвокатом П. Саварином і його дружиною ми ділилися споминами з минулого, та заторкували важливі і актуальні проблеми, які стоять перед СКВУ та українською громадою в діяспорі. Він поінформував про свої старання для ліквідації роздору в ЗСА. Ми обговорювали всі можливі засоби для усунення цього конфлікту. Звідтіля я поїхав до радіостанції СКЕР, де керівник українських щоденних програм Роман Британ запросив мене на своє інтерв'ю. У 15-хвилинному виступі я поділився з едмонтонцями новинами із ЗСА, а головно з Головної Управи Т-ва ,,Бойківщина", та з'ясував вагу і значіння реґіонального руху і його видань.

Увечері того ж дня ми були з М. Британом на авдієнції у преосв. Владики Ніля Саварина, який втішився моєю візитою, бо казав, що мало хто з далекої Америки відважується їхати до Едмонтону, який вважають підбігуновою полосою, де ходять... білі медведі. Перед виїздом до Едмонтону мене перестерігали, щоби я тепло вбрався бо там гостра зима. Тим часом, приїхавши туди 22-го березня, я застав весняну погоду, не гіршу ніж у Філядельфії. Владика походить із Старого Самбора, тому ми краяни з Бойківщини. Він показував свою гарну і простору палату, яка належить до історичних пам'яток Едмонтону. Крім репрезентативних кімнат є там гарна каплиця з іконостасом. В одній кімнаті на підлозі є шкура з білого медведя з головою, яку Владика отримав від знайомого мисливця. В одній з кімнат приміщена досить велика бібліотека. Допізна ми вели приємну розмову, а на закінчення зробили спільну світлину. На другий день Владика запросив нас на вечерю до ресторану, що приміщений на вершку готелю Лякомб-Шато в рухомій ротунді, звідкіля докладно видно цілий Едмонтон разом із димами і світлами шибів і рафінерій. Останніми роками Едмонтон дуже розбудувався та побудував ряд нових хмародерів. У вечірній розмові Преосвящений ділився споминами із свого життя та просив розповісти про — моє. На милій гутірці час швидко втікав і треба було прощатися.

На другий день, вже зранку, ми їздили оглядати місто. Едмонтон — просторе модерне місто — положене на рівнині, яку перетинає річка Північний Саскачеван, що сильно врізалася в ту рівнину та пливе глибоким яром. Тридцять років тому вигляд міста був ще дуже відмінний.

(Продовження буде)

СОЮЗОВЦІ! ЩОБ БУВ ЗДІЙСНЕНИЙ ЗАКЛИК СОЮЗОВИХ ПІОНЕРІВ, А САМЕ ОБ'ЄДНАТИ ВСІХ УКРАЇНЦІВ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ. ТІЛЬКИ ОБ'ЄДНАНО МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЮ ВЕЛИКУ МІСІЮ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ВІДДІЛУ ОУА „САМОПОМІЧ"

в Ню Йорку, Н. Й.

відбудуться

у неділю, **6-го травня 1984 р., в 1-ій год. по пол. в домівці Відділу, 98 Друга Авеню в Ню Йорку, Н. Й.**

Звичайний порядок звітних Зборів з вибором делеґатів на Загальний З'їзд Делеґатів Об'єднання.

Якщо в означеній годині не явиться вимагане статутом число управнених членів до участи у Зборах — Збори почнуться півгодини пізніше не зважаючи на число приявних.

За УПРАВУ ВІДДІЛУ:

Богдан Ластовецький, *голова* — **Михайло Юзенів,** *секретар*

ЗВЕРНЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

УКРАЇНЦІ!

Підтримайте законопроєкт ч. 4459, що його внесли 60 конґресменів. Цей закон створить Комісію, оплачувану державними фондами, для дослідження причин і наслідків голокосту в Україні в 1932-33 роках.

Організація — Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) — започаткувала масову акцію листами до американських законодавців у цій справі. Включіться в це діло. Ваша фінансова, або активна участь необхідна.

Посилайте Ваші пожертви та звертайтеся за інформаціями до:

AMERICANS FOR HUMAN RIGHTS IN UKRAINE
43 Midland Place ■ Newark, N.J. 07106

У десяту річницю смерти визначного діяча д-ра В. Помірка

Дня 7-го квітня 1984 року минуло десять років, як відійшов у вічність прикладний громадянин, член численних організацій і установ у краю і в ЗСА, громадський і політичний діяч, колишній член УВО, добрий пластун, один з тих, що своєю відданою працею в українських установах під польською займанщиною творили „українську державу в державі", ветеринарний лікар д-р Володимир Помірко.

Народився св.п. Володимир 27. 10. 1905 р. в Княжому, повіт Мостиська, в родині Івана і Катерини Помірків. Середню освіту здобув в українській перемиській гімназії в 1924 році. Ветеринарію студіював в Академії Ветеринарної Медицини у Львові, яку закінчив дипломом ветеринарного лікаря в 1931 році.

Вже під час студій включився він активно в українське студентське життя, брав участь у відновленні діяльности Т-ва Українських Студентів Академії Ветеринарної Медицини у Львові „Ватра" та в Студентській екзекутиві для оборони Академічного Дому перед нападами польських студентів. Після закінчення студій, не маючи змоги дістати працю в польських державних установах чи самоврядуванні, включився В. Помірко як ветеринарний лікар-суспільник у працю Товариства „Сільський Господар" і „Маслосоюз", організуючи сільсько-господарські курси, що здобули велику популярність серед селян-хліборобів. У журналі „Сільський Господар" поміщував він свої статті з ветеринарними порадами, які ішли в найглухіші закутки Гуцульщини, Бойківщини, Лемківщини, Поділля, Полісся, Підляшшя та Волині, і робили корисну роботу.

Згодом якийсь час працював д-р В. Помірко міським і вільно практикуючим ветеринарним лікарем в Журомі і Млаві коло Варшави. Після війни, будучи в Німеччині в Гайденав комендантом табору переміщених осіб, використав він нагоду і в 1947 році захистив свою дисертація та набув науковий титул доктора ветеринарної медицини на німецькому університеті в Ганновері.

В 1951 році прибув д-р В. Помірко з родиною до ЗСА до Чикаґо, Іллиной, де влаштувався на федеральну працю у перевірці м'яса тварин і працював до кінця свого трудолюбного життя. Тут він включився у громадську працю, брав участь у різних організаціях — громадських, світських і церковних, а головно — в Пласті та в Об'єднанні Українських Ветеринарних Лікарів, душею якого був від самого початку віднови цього Товариства, яке було засноване в Німеччині в 1945 році.

Будучи кілька разів головою Об'єднання, а згодом постійним членом управ, св.п. В. Помірко дуже причинився до розвитку цієї нашої професійної організації. Як довголітній член редакційної колеґії журналу Об'єднання „Інформативний Листок", що появляється неперіодичні досі, збагачував він його зміст своїми дописами і статтями.

Був він одружений з Анною, з дому Барановською; у подружжя Помірків — дві доньки: Ореста, повдовіла Пілецька, а тепер Фединяк, і Калина.

Як людина, незабутньої пам'яті д-р В. Помірко визначався незвичайно привітною вдачею, веселістю та товариською культурою. Був він дуже чутливий на всякі громадські потреби, а також ставився з співчуттям до окремих осіб, що потребували помочі, і тому його жертвенність на всякі корисні цілі була загально відома.

Українська спільнота втратила в його особі визначного і прикладного громадянина та приятеля молоді. Віддана праця і шляхетні прикмети духа, що їх залишив нам Покійний, гідні наслідування.

Д-р Роман Барановський

ПРОПУЩЕНІ РЯДКИ

У дописі Ірини Дибко під заголовком „Познайомилися із Савдійською Арабією" у четвертому параграфі випало кілька рядків, що змінило зміст сказаного. Повторюємо це місце повністю: „Вони ж бо докладно, починаючи від передання географічного положення Савдійської Арабії та її назви, розповіли про державний устрій, релігійні звичаї та традиції, особливо про непохитну віру в Бога кожного савдійського араба. У них немає місця для атеїста, комуніста і злочинця; останнього зустрічає кара смерти прилюдно, на ринку, після відправ у мечетах. Кожний громадянин Савдійської Арабії не лише заявляє свою віру в Бога, але зобов'язаний проводити її в щоденне життя, додержуючись усіх вимог їхніх віровизнань". — Ред.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ!

І ДЛЯ ТЕБЕ Є МІСЦЕ У ЦІЙ ВЕЛИКІЙ РОДИНІ, ЩО ЇЇ ЗВУТЬ БАТЬКО-СОЮЗ!

БЮРО ПЕРЕПИСУ населення повідомило, що число еспаномовних американців значно збільшилося і досягло вже 16 мільйонів осіб. Таким чином ця група зайняла п'яте місце серед еспаномовних груп в західній гемісфері. В березні 1983 року в ЗСА було зареєстровано 15,9 мільйона осіб, розговірною мовою яких була еспанська мова. В 1970 році таких осіб в ЗСА було зареєстровано тільки 9 мільйонів, але вже в 1980 році це число зросло до 14,8 мільйона.

В П'ЯТУ, НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього
МУЖА, ТАТКА, ДІДУСЯ

артиста-маляра св. п.

СЕРГІЯ МАКАРЕНКО

після Служби Божої буде відправлена

ПАНАХИДА

отцем ГРИГОРІЄМ ПІДГУРЕЦЬ

в церкві св. Володимира в Лос Анджелесі, Кал.
29-го квітня 1984 р.

Дружина — НАДІЯ СОМКО-МАКАРЕНКО
Син — МИКОЛА з дружиною МАРШЕЮ
Внучка — АРІАНА

У глибокому смутку повідомляємо
Рідних, Приятелів і Знайомих,
що в середу, 11-го квітня 1984 року,
з Волі Всевишнього відійшла у Вічність
на 75-му році свого життя,
наша Улюблена і Незабутня
СЕСТРА і ТІТКА

бл. п.

ЕМІЛІЯ БАРАН

(народжена в Зарваниці, Україна)

Похоронні відправи:

Четвер, 12-го квітня 1984 р., о 7-ій веч. — ПАНАХИДА, в похоронному закладі Мк Калі в Куртіс Бей, Балтимор, Мд.

Субота, 14-го квітня 1984 р., о год. 8:30 ранку ПАНАХИДА в похоронному закладі Мк Калі.

В 9-ій год. ранку СЛУЖБА БОЖА в парафіяльній церкві свв. Петра і Павла, при Черч Авеню, Балтимор, Мд. і завершення похорону на церковному цвинтарі св. Михаїла.

Горем прибиті:
брат — ВОЛОДИМИР з дружиною АННОЮ
братаниця — ОКСАНА ҐАЛИШ з мужем ІВАНОМ і синами ІВАНКОМ, РОМАНОМ й АДРІЯНОМ
сестра — МАРІЯ ДЕРКАЧ в Україні
сестрінки:
ВІРА з ріднею в Україні
ВОЛОДИМИРА з ріднею в Україні
ІРИНА з ріднею в Україні
Ближча і дальша Родина в Україні й Америці

За душу Покійної, Родина просить про молитви.

Комітет Будови Пам'ятника Невідомим Воякам УПА

маєшану запросити Українську Громадськість на

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА НЕВІДОМИМ ВОЯКАМ УПА

яке відбудеться в неділю, 29-го квітня 1984 року на українськом' православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, на окремій ділянці Упівського Цвинтаря.

Посвячення відбудеться у такому порядку:

год. 1-ша по пол. — ПОХІД від Церкви-Пам'ятника до Пам'ятника Невідомим Воякам УПА, в якому візьмуть участь Митрополит МСТИСЛАВ, о. Архимандрит ІВАН ГРИНЬОХ, духовенство, украінські комбатантські та молодечі організації. Відслонення Пам'ятника і зложення вінка. ПАНАХИДА за поляглих Вояків УПА та посвячення Пам'ятника. Виступи Представників Організацій.

Після цього, посвячення нагробних Каменів-Пам'ятників на могилах сл. п. ЮРІЯ ЛОПАТИНСЬКОГО, ПЕТРА МИКОЛЕНКА та ІВАНА ХОМИ.

КОМІТЕТ БУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА НЕВІДОМИМ ВОЯКАМ УПА

Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ)
Ділиться сумною вісткою, що 6-го квітня 1984 р. упокоївся Почесний член ОДУМ-у

ГРИГОРІЙ КИТАСТИЙ

Бандурист, композитор і дириґент Української Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка

Висловлюємо глибоке співчуття Родині Покійного та всій Кобзарській Родині.
ПОКІЙНОМУ ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ!

Центральний Комітет ОДУМ-у

Ділимося невимовно сумною вісткою
з Рідними і Знайомими,
що в п'ятницю, 20-го січня 1984 року,
з Ласкавої Волі Всевишнього відійшла у кращий світ,
на 101-му році свого трудолюбивого життя
наша Найдопрожча
МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ПЕТРОНЕЛЯ з ФЕДИКІВ КОЦКО

вдова по урядникові скарбової контролі в Ґорлицях.

ПАРАСТАС і ПАНАХИДА були відправлені 22-го і 23-го січня 1984 р. ПОХОРОН відбувся 24-го січня 1984 р. із Собору свв. Володимира і Ольги в Чикаґо, а відтак Тлінні Останки Покійної були поховані на українському католицькому цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

У безмежному жалю:
доньки:
ІВАННА ЛІЩИНСЬКА з чоловіком ІВАНОМ
ІРИНА ШАРУН з чоловіком ОСИПОМ
син — РОМАН з дружиною АННОЮ
внучки:
ОКСАНА ОРИШКЕВИЧ з чоловіком РОМАНОМ і дітьми МАРТОЮ, МАРКОМ і АЛЕКСАНДРОЮ
МАРТА ШАРУН
ХРИСТИНА ПИЛИПЧАК з чоловіком МИХАЙЛОМ і дітьми СВІТИКОМ і ЯРЧИКОМ
МОТРЯ СТЕЦЬКО з чоловіком РОМАНОМ і дітьми КАТРУСЕЮ і НІНОЮ
внуки:
МАРКО ЛІЩИНСЬКИЙ з дружиною ЛЮБОЮ і дітьми МАРКОМ мол., НАТАЛОЧКОЮ і ХРИСТЕЮ
РОСТИСЛАВ з дружиною ЛЮБОЮ і сином МАРКОМ
СВЯТОСЛАВ з дружиною НЕНСІ і сином МИКОЛЬЦЬОМ
сестріниці:
ЗИНОВІЯ БАЧИНСЬКА з родиною
ІВАННА ОСІДАЧ з родиною
сестрінки:
ВОЛОДИМИР БОЖИК з родиною
СВЯТОСЛАВ КОЦИБАЛА з родиною
Ближча і дальша Родина в Україні і Польщі

ПОДЯКА

Легше стає нам на душі, коли в час смутку і горя бачимо біля себе Дорогу Родину, знайомих, а то й чужих, які в ім'я любови ближнього спішать до нас зі словами розради. Цією дорогою складаємо особливу щиру подяку Всесвітлішому о. Митратові Маріянові Бутринському, настоятелеві Собору свв. Володимира і Ольги за довголітнє відвідування Покійної, численні св. Причастя та за уділення Святої Тайни Оливопомазання. Дякуємо також сердечно о. Митратові та Всечеснішим Отцям Петрові Ґаладзі і Миронові Панчукові за відправлення Панахиди та довершення чину похорону. Наша вдячність належить зокрема о. Митратові за глибокі і зворушливі слова потіхи в Соборі над домовиною і відпровадження Покійної на вічний спочинок, та за ласкаву участь у поминках разом з нашими дорогими Приятелями.

Наша щира подяка для Членів Чоловічого Хору при Соборі свв. Володимира і Ольги і їхньому дириґентові маестрові Романові Андрушкові за відспівання Панахиди, та сумного, але такого прекрасного „Святий Боже"

Нашій Родині, Знайомим і Приятелям щире спасибі за слова співчуття і розради, за участь в похоронах, за молитви та численні щедрі пожертви на Святі Літургії та інші добрі цілі.

Дякуємо членкиням С.У.А. та голові 22-го Відділу-Чикаґо п. Марії Кицала за слова співчуття та пожертву на Заупокійну Божественну Літургію. Сердечно дякуємо п. мґр Наталії Іванів, Голові Окружної Ради У.З.Х. за теплу прощальну згадку про Покійну як найстаршу членкиню як також п. Орисі Яримович, Голові 12-го Відділу У.З.Х. Чикаґо, та усім Членкиням за вислови співчуття і пожертви в пам'ять Покійної.

Наша вдячність всі тим, що прислали чудові квіти, які прикрашували місце останнього побуту нашої Найдорожчої Покійної на землі, та всім тим, що зложили щедрі пожертви в пам'ять Покійної. Нехай Господь обдаровує Вас здоров'ям та своїми безмежними ласками.

Доньки:
Іванна Ліщинська з чоловіком Іваном,
Ірина Шарун з чоловіком Осипом,
Син: Роман з дружиною Анною,
і ціла наша велика родина.

Наступні особи зложили щедрі свої пожертви на нижче подані цілі:

Заупокійні Святі Літургії:
Е. Бяла, І. і В. Притоцькі, Н. Гуґель, О. Прокопишин, М. і Ю. Малецькі, Н. і К. Пламері, І. і З. Кондраки і Петриці, М. і С. Скробачі, 22-ий Відділ С.У.А., М. Кицала, Д. і Б. Гірняки, І. Городиловська, М. і д-р Р. Козицькі, А. Помірко, родина Чичулів.

Семінарний фонд
А. і І. Ковальчуки, О. і д-р М.Панчишини, М. Юзефович, Г. Сіра, І. і М. Скоморохи, Я. і д-р А. Фаріони, М. Городиська, В. і Ст. Кобилецькі, Л. і д-р Ст. Самбірські, Г. і Л. Янчишин, О. і Б. Климкові, І.Семкович, Д. і Я. Дикий, О. Т. Боднарі, М. і Ст. Пилипчаки, З. і Ол. Горечі, В. і Л. Джулинські.

На Собор в Люрді
Mrs. H. Oleksy, Miss Louise Grill, Mrs, Victoria Grill, Eva and Christina Chomka, Mr. & Mrs. J. Fitzgerald, Mr. Terry Schultz, Mrs. Theresa La Grassa.

На К.О.Д.
Н і А. Іванові, А. Рибак, О. і Ю. Яримовичі.

На політичних в'язнів
Ґ. і З. Коцибали, Л. і І. Шандровські, А. Михайлович, М. Юзифович.

На розбудову церкви свв. Володимира і Ольги
Д-р Коленський.

На церковний хор
І. Гуменюк.

Квіти прислали:
С. і д-р Р. Залуцькі, Зенон Ліщинський, О. і Л. Ванджури, Дарця і Богдан Гірняки, Ст. і А. Ґазди, Лев Рудавський з Родиною, д-р Іван Рудавський з Родиною, Антін Рудавський з Родиною, Роман Рудавський з Родиною.

Всім за все наше щиросердечне українське Спасибі! Похоронному Заведенню Музика і Син - наше признання за взірцеве переведення похорону.

РОДИНА

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК, що її очолює інж. Роман Ракочий, ст., встановила такі дати турнірів на Союзівці в 1984 році:

* 7-8-го липня — УСЦАК-Схід
* 11-12-го серпня — Подвійні ігри
* 31-го серпня — 3-го вересня — Крайові чемпіонати УСЦАК
* 8-9-го вересня — Подвійні ігри, Пласт сеніори
* 22 - 23-го вересня — Запрошеневий УНС
* 13 -14-го жовтня — КЛК

Націоналізм...

Закінчення зі ст. 2.

роджували сумніви серед самих націоналістів. Дмитро Паліїв був формально членом Українського Національно-Демократичного Об'єднання (УНДО), але раніше був членом-засновником „Заграви" під формальним головуванням Самійла Підгірського, фактично під ідеологічним впливом Дмитра Донцова. Насправді — він, Дмитро Паліїв, був тим типовим, за дефініцією деяких чужомовних енциклопедій: був патріотом - державником, який свій світогляд доказував із крісом в руці. Він був одним із найбільш довірених осіб Євгена Коновальця і, зірвавши з УНДО в 1930 році, заснував власну партію Фронт національної єдности з пресовими органами „Українські вісті" і журнал „Перемога", де вперше під псевдо „Іванейко" виступав Микола Шлемкевич. І вони обидва — Д. Паліїв і М. Шлемкевич визнавали потребу існування революційного підпілля в умовинах чужинецької ворожої окупації, але відкидали терор, як засіб боротьби та заперечували доктрини „Націоналізму" Дмитра Донцова, виданого у 1926 році. Їх аргументація була проста і логічна: індивідуальними чи навіть збірними актами терору (підпали) не можна повалити польську державу, а допускати у визвольній війні аморальні засоби боротьби — це підривання моралі народу, без якої народ не може існувати.

Проте, як сказано, тоді, тому кругло півсторіччя, при наявності ворожого Україні режиму Польщі, Московщини і Німеччини (нечувано жорстокий режим Еріха Коха) можна було розуміти й виправдувати ідеологію і методику праці тодішнього, так мовити б, офіційного українського націоналізму. Після розколу в одностайній ОУН в лютому 1939 року одна частина того табору вибрала демократичний шлях, демократичні методи діяння. Жалюгідні події з часу так званої таборової еміграції в Західній Европі після Другої світової війни можна було виправдувати аргументом, що після кожної катастрофи люди шукають її винуватців і знаходять їх там, де вони є і де їх нема. Але 10-го червня 1948 року, коли створено Тимчасовий закон про реорганізацію Державного Центру УНР за кордоном і Степан Бандера окремою обширною і дуже розумною статтею доказував доцільність приступлення до УНРади також очолюваної ним ОУН — то і цей другий табір українського націоналізму визнав плюралізм української вільної громади. На превеликий жаль — цей період тривав недовго. ОУНр виступила з УНРади, але залишилась в УККА і Комітеті Українців Канади, співпрацюючи з інакодумаючими. Зірвання з тією методикою праці від XIII Конґресу Українців Америки і поворот до гасел з-перед кругло півсторіччя — нелогічне, а українському народові й вільній українській громаді непотрібне і шкідливе, бо розбиває громаду. Вже тоді, тому кругло півсторіччя, гасло „перманентної революції", звучало, як внутрішнє запереченння з-під окупантської влади. Але тоді на рідній землі були вороги — де тепер є в Америці, Канаді чи іншій вільній країні поселення вороги? Залишились на Сході Европи. І політична думка дійшла вже до висновку, що визволення України не всилі прийти силами тільки одного українського народу, лише у спілці з іншими поярмленими імперією народами. Тому логічно треба визнавати існування тільки тієї евразійської імперії, як ворога, який наставився на політику національного ґеноциду супроти України й українців.

Шукати ворогів серед рідних земляків, разом із совєтською пресою вести лайливу кампанію проти різних осіб, які терпіли і терплять від ворожого українству режиму, заповняти сторінки своїх газет, лайливою полемікою проти інакодумаючих земляків, прозивати їх „демолібералами", „ліваками", „пристосуванцями" і „зміновіховцями", називати так тих людей, що їх совєтська преса лає, як „ворогів народу" і „буржуазних націоналістів" — кому це потрібне?! Кому потрібне воскрешування авторитаризму, який проявляється за нашого часу тільки у таких країнах, як Іран, Сирія, Лівія, чи деякі латино-американські країни, але абсолютно непридатний в українській вільній громаді. Ми всі — буржуазні націоналісти, — це правдивий термін.

У газетній дискусії на тему внутрішніх неполадків у вільній громаді чули ми навіть такий голос одного поважного громадянина, що єдність нам непотрібна. А що потрібно, це тільки не дублювати акції, не дискредитувати один одного, не переліцитовувати у демагогії. Проте, здається, що заклики Володимира Великого, Мазепи й Шевченка таки мали і мають актуальну вартість — вони мудрі і для народу спасенні. І здійснення цих закликів найбільше боїться Москва. Чи це не найкращий доказ, що вони добрі і народові потрібні?

Помер священик і мистець о. М. Антохій

Св. п. о. М. Антохій

В середу, 9-го листопада 1983 року, відійшов у вічність о. протопресвітер Микола Антохій, людина, яка відзначалася великою скромністю, чутливістю, вирозумілістю та шляхетністю, а головно — почуттям любови і обов'язку до своєї Української Православної Церкви і свого народу.

Не судилося о. Миколі повернутися на вільну Україну, почути дзвони Святої Софії в золотоверхому Києві, хоч як він мріяв про те ціле своє життя. Та воля Господня була інша. Поховали в чужій землі цієї гостинної країни, але ім'я цього доброго душпастиря, вірного сина українського народу, довго житиме в наших серцях і пам'ять про нього буде з року в рік.

Світлої пам'яти о. протопресвітер М. Антохій народився в Іспасі над Черемошем, на зеленій Буковині, в 1906 році. Народну школу закінчив він у Іспасі; у гімназії вчився у Вижниці, а після того, як ця гімназія була зліквідована румунами, в 1922 році перейшов гімназист четвертої кляси до української гімназії в Чернівцях, де мешкав в українській бурсі ім. Федьковича, в якій студенти виховувалися на щирих і свідомих українців.

Через переслідування румунами української патріотичної молоді о. Микола з невеликою групою абітурієнтів чернівецької гімназії виїхав до Букарешту в 1927 році, щоб здати матуру і записатися до мистецької академії „Бел Арт".

Мистецькі малярські здібності св.п. Микола Антохій мав ще з дитячих років, і, навчаючись в чернівецькій гімназії, він також вчився малярства в проф. Яузибія Ліпецького, який пророчив йому велике мистецьке майбутнє.

В 1930 році після закінчення мистецької академії Микола Антохій повернувся до Чернівців, де, ідучи за голосом серця та на прохання матері, вступив на Теологічний факультет університету „Короля Карла". Студії він оплачував сам своєю малярською працею, вже від цього часу присвятивши багато уваги оздобленню багатьох церков, малюючи іконостаси та безліч ікон. Крім церковно-релігійних мотивів мав теолог Микола у своїй торчості прегарні краєвиди з природи і квіти.

Першу образотворчу виставку о. Микола влаштував разом з товаришем по фаху К. Винницьким в 1931 в залі митрополичої резиденції в Чернівцях. Вона була дуже успішною, а мистецькі критики-румуни поставилися дуже прихильно до молодих мистців.

В 1932 році студент-теолог Микола був покликаний до румунської армії; після закінчення однорічного терміну знову повернувся до студій теології, які закінчив у 1935 році званням маґістра теології, захистивши успішно працю „Петро Могила". В тім же році одружився з Ольгою Волощук. У 1937 році був він рукоположений на диякона, а в 1937 році — на священика. Через три місяці о. Микола дістав призначення до парафії в рідному Іспасі як отець-сотрудник, і тут виконував обов'язки священика аж до приходу большевиків у 1940 році. Працюючи священиком, о. Микола Антохій оздобив чимало храмів Божих, вималював іконостаси в Подані, Мушинцях; відновив іконостаси в Мілівії Ревні й інших церквах, як також виконав численні декорації по різних селах і містах Буковини.

Через окупацію Буковини большевиками, о. Микола був примушений покинути рідний край і їхати з родиною на захід. Тут він спершу дістав призначення до парафії в Комарів в Холмській дієцезії; потім — короткий час душпастирював у Підгорцях на Грубешівщині. Звідси перейшов о. Микола до парафії Городче нам Богом, де був настоятелем.

З наближенням фронту виїхав о. Микола ще далі на захід, через Лемківщину до Австрії, а потім — до Німеччини, де оселився в табор Карльсфельд і працював законовчителем в таборовій гімназії та торговельній школі; тут викладав він українську історію, географію, рисунки, продовжуючи свою малярську працю та разом з іншими мистцями беручи участь у образотворчих виставках. В 1946 році він переїхав до табору в Берхтесґадені, діставши призначення на настоятеля парафії, де негайно приступив до оздоблення таборової церкви, для якої намалював прекрасний іконостас та багато ікон. Також і тут продовжував він працю в гімназії. З його ательє вийшло багато картин, особливо чудових гірських краєвидів. Звідси брав він участь у багатьох мистецьких виставках у Берхтесґадені та Мюнхені.

В 1951 році о. Микола з родиною еміґрував до ЗСА, спешу оселюючись в Сейнт Пол, Міннесота; далі переїхав до Міннеаполісу, де одержав карпатську парафію св Миколая, в якій був парохом дев'ять років. В 1961 році дістав о. Микола призначення від Владики Митрополита Мстислава на українську парафію св. Михаїла в Міннеаполісі, де перебував настоятелем до березня 1974 року, коли відійшов на емеритуту через причини здоров'я. Багато праці священик і мистець о. Микола Антохій вклав у життя та добро української православної громади св. Михаїла, її церкви та взагалі православної громади в Твін Ситі. В церкві він вималював фрески, ікони, позолотив надвівтарну арку, виготовив декорації для сцени в прицерковній авдиторії, видав цілу серію прегарних Різдвяних і Великодніх карток, які сталі відомі на всіх українських поселеннях і з продажі яких давав допомогу багатьом українським православним церквам. При своїй громаді він багато старання вклав в будівлю нової Авдиторії для парафії (особисто пожертвувавши на цю ціль коло 4,000 долярів), де тепер має притулок українська школа і молодечі организації, як наприклад, Православна Ліґа Молоді та ОДУМ, якими о. Микола постійно опікувався; це теж о. М. Антохій був ініціятором спільного Православного Дня в Твін Ситі, який тепер традиційно щорічно влаштовується трьома православними громадами цього терену, зближуючи всіх українців поміж собою.

В 1967 році сповнилося 30-ліття священослужіння о. Миколи, і тоді бл.п. Митрополит Іоан нагородив о. М. Антохія Наперстним Хрестом та митрою, а громада влаштувала для свого отця-настоятеля величавий бенкет.

В 1973 році за свою подиву гідну працю для Української Православної Церкви св.п. о. Микола осягнув найвищу нагороду священства — протопресвітерство.

Протопресвітер Микола Антохій належав до Центрального Об'єднання Буковинських Українців у ЗСА, до відділу українського академічного казацтва „Чорноморе" ще з 1930-их років, до Об'єднання Мистців Українців в Америці (ОМУА). Він завжди брав активну участь в житті української громади, був жертвенний на національні цілі, жив дружньо з українцями інших віроісповідань.

Знесилений тяжкою недугою та складною операцією, прийнявши Святі Таїнства і миропомазання, відійшов о. Микола Антохій у вічність рано вранці, 9-го листопада 1983 року, в присутності його вірної дружини життя Ольги та доньки Дарії.

Ієрейські похоронні відправи відбулися в четвер, 10-го листопада, в церкві Архистратига Михаїла в Міннеаполісі, якій спочилий о. Микола вірно служив на протязі 14 років.

В п'ятницю була відправлена заупокійна Служба Божа. Похоронні відправи очолив о Михайло Куданович з участю багатьох священиків. Співав хор церкви св. Михаїла під керівництвом інж. А. Гноєвого. Прощальне слово виголосив від української громади о. М. Куданович. На поминальній трапезі, яку приготовило Сестрицтво св. Ольги, забирали слово голова парафії Михайло Каркоць, П. Вітрик та інші . Донька о. Миколи Дарія, дружина д-ра А. Лисого, склала подяку присутнім за участь у прощальних відправах і всім, хто відвідував о. Миколу під час його довгої хвороби та давали родині моральну підтримку в часі глибокого горя.

В суботу тіло бл.п. протопресвітера М. Антохія перевезли до українського Пантеону в Бавнд Бруці, Н. Дж., де в церкві св. Андрія Первозваного була відслужена заупокійна Літургія та Панахида при участі Владики Митрополита Мстислава; Владик — Володимира з Англії, Ізяслава з Білоруської Православної Церкви; протепресвітерів — д-ра С. Гаюка, Б. Желехівського, Ф. Шпаченка, і о. А. Партикевича. Прощальне зворушливе слово над відкритою домовиною виголосив Митрополит Мстислав, який підніс заслуги Спочилого, зразкового, висококультурного душпастиря, інтелектуального рівня священика і шляхетну людину високих прикмет. Надгробне слово виголосив д-р І. Новосівський, давній друг Спочилого.

Зворушлива була хвилина перед опечатанням гробу, коли паніматка Ольга роздала родині і друзям землю з рідної Буковини, яку потім всі поклали на Дорогу домовину.

Під час поминальної тризни в залі Церковного осередку в Бавнд Бруці, яку вів о. протопресвітер д-р С. Гаюк співпрацівник і приятель з таборових часів, присутні вшанували пам'ять свого визначного Земляка промовами. Слово забирали д-р І. Новосівський, суддя І. Шпитко, д-р Ю. Криволап від ОДУМу, який зазначив велику втрату для молоді і особливо для ОДУМ'у, в якім бл.п. о. Микола був духовним опікуном довгі роки.

В імені родини дочка бл. п. о. Миколи Дарія, дружина д-ра Анатоля Лисого, висловила подяку Владиці Митрополитові Мстиславові, єпископам і священикам, та всім учасникам похорону.

В глибокому смутку залишив бл.п. о. Микола Антохій горем прибиту дружину Ольгу, доньку Дарію з мужем д-ром А.Лисим, внуків - Богдана, Наталку та Соню, брата д-ра Осипа Антохія в Румунії і ближчу і далеку родину в Америці та Европі.

Н.Н.

ГРОМАДЯНИН КИТАЙСЬКОЇ Народної Республіки Жанґ Женґ Го, який прибув минулого тижня до З'єднаних Стейтів Америки з Пекіну на бизнесову візу, правдоподібно хотів вирватися з рук його китайських „приятелів' в дипломатичному приміщенні Китаю в Ню Йорку, скрився на даху, а потім, побачивши справжню загрозу для свого життя, скочив з даху і скрутив ногу. На тратуарі його підібрала поліція і санітарний автомобіль та завезли до шпиталю Сан Вінсента. Державний департамент, довідавшись про прізвище китайця, спершу назвав його „дипломатом", але опісля заперечив цю інформацію. Покищо ним заопікувалася Служба іміґрації і натуралізації.

У ФРАНЦІЇ РОБІТНИКИ сталевої індустрії вийшли на страйк у Парижі, протестуючи проти реорганізації сталевої індустрії урядом Міттерана, через яку буде зліквідовано кожне четверте місце праці в цій індустрії, знаціоналізованій урядом. Франція в останньому часі зазнає частих страйків, хоч при владі є „прихильний" начебто робітникам соціялістичний уряд. Страйкарі, яких тут було десятки тисяч, переважно походять з провінції Льорейн; вони були зорганізовані соціялістичними і комуністичними профспілками. Похід вулицями Парижу був кульмінаційною подією однотижневого страйку в провінції Льорейн, де доходило навіть до вуличних бійок поміж страйкуючими і поліцією, що старалася тримати порядок.